

Tato vada opodstatňuje dle § 281 čís. 1 tr. ř. důvod zmatečnosti. Vylučovací důvody §§ 67 a 68 tr. ř., jichž existence může dle čís. 1 § 281 tr. ř. zakládati arci též důvod zmatečnosti, nepřichází zde v úvahu, poněvadž předpokládají jinak u soudce, jimi stíženého, způsobilost pro vykonávání soudcovského úřadu, kdežto u K-a této způsobilosti vůbec nebylo. Cítované vylučovací důvody opodstatňují právě jiný důvod zmatečnosti dle čís. 1 § 281 tr. ř., než-li o jaký jde v tomto případě. V poslední větě tohoto odstavce se arci stanoví, že zmateční stížnost nelze vznésti, byla-li skutková okolnost, zakládající zmatečnost, známa stěžovateli ještě před hlavním přelíčením nebo za něho, nebyla jím však uplatňována ihned při zahájení hlavního přelíčení neb ihned, jakmile o okolnosti té zvěděl. V tomto případě tvrdí stížnost, že zástupce státního zastupitelství, účinkující při hlavním přelíčení, zvěděl o nezpůsobilosti K-ově teprve po vynesení rozsudku. Opak tvrzení tohoto prokázán není. Na námitku obžalovaných, že u státního zastupitelství v M. bylo notorickým, že Josef K. je stíhán pro předražování, dlužno odvěti, že vzhledem ku předpisu čís. 7 § 22 zákona čís. 567/19 by byla rozhodnou jen vědomost o dání Josefa K-a v obžalobu, že tato však byla naň vznesena státním zastupitelstvím v T., tedy úřadem cizím, takže již z této příčiny nelze notoričnost o zmíněném úkonu u státního zastupitelství v M. beze všeho předpokládati. Nevěděl-li však veřejný obžalobce o nezpůsobilosti K-ově před skončeným hlavním přelíčením, pak neměl zajisté možnosti, by tuto skutečnost ještě před skončením hlavního přelíčení uplatnil, a neopoměl tudíž učiniti zadost podmínce, od jejíhož splnění činí zákon odvislou přípustnost zmateční stížnosti. Legislativní důvod předpisu poslední věty čís. 1 § 281 tr. ř. dlužno pak zajisté hledati v úvaze, že nemá přijíti opravný prostředek zmateční stížnosti k dobru tomu, kdo neuplatnil známé mu vady neprodleně při hlavním přelíčení, aby ještě v řízení před prvou stolicí mohla býti odstraněna. V takovém však případě, jaký je zde, nebylo již možno napravit věc ještě v první stolici, takže k zachování si práva stížnosti pro vadu, o niž jde, stačí, když zmateční stížnost byla ve všeobecně platné zákonitě hláště ohlášena a provedena.

Čís. 614.

Městský lesní jest úředníkem ve smyslu § 101 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1921, Kr I 632/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 18. dubna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a) tr. zák. a přestupkem § 311 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotněprávního zmatečního důvodu § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. dovozuje stížnost, že město je vlastníkem lesů nikoli jako korporace veřejnoprávní, nýbrž jako subjekt scukromoprávní, právem soukromými, že tedy svědek Josef B. jako lesní města K. neobstarává záležitosti vlády,

neplní povinnosti úřadu veřejného, nýbrž službu soukromou, a nemůže proto býti objektem § 311 tr. zák.; stěžovatel nemohl ostatně Josefa B-a — byť by byl úředníkem — sváděti k porušení úřední povinnosti nebo k stranictví, žádaje ho, aby oznámení neučinil; neboť dle § 86 tr. ř. jest, kdož se doví o trestném činu, z úřední povinnosti stíhaném, oprávněn, aby o něm oznámení učinil, není však k oznámení povinen, nejedná-li se o trestné činy, jichž oznámení zákon výslovně přikazuje; k těmto trestným činům přestupek § 311 tr. zák. (správně zajisté krádež) nenáleží a není zákonem zakázáno, přiměti k opomenutí nějakého oznámení osobu, která k oznámení byla pouze oprávněna. Tyto vývody jsou mylny. Dle druhého odstavce § 101 tr. zák. jest úředníkem, kdo jest povinen z příkazu veřejného, přímo nebo nepřímo daného, obstarávati záležitosti vlády. Podle již ustálené judikatury dlužno rozuměti vládou souhrn oněch veřejnoprávních zařízení, jimiž jsou upravovány veřejné záležitosti a jimiž státní občané jsou donucováni, aby se podrobili nařízením, ke zmíněnému účelu vydaným. Jest si proto položiti otázku, zda městský lesní Josef B. byl v případě, o který jde, činným z veřejného příkazu a zda obstarával právě v okamžiku, když se setkal s obžalovaným, záležitosti vlády. Nelze popříti, že pojem úředníka podle § 101 tr. zák. jest úžeji vymezen, než-li týž pojem, obsažený v § 68 tr. zák. Nelze proto zdůrazňovati jenom, že Josef B. byl obecním úředníkem, nýbrž nutno zkoumati, zda obor jeho působnosti vztahoval se na záležitosti vlády. Lesní zákon ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. z. nasvědčuje kladné odpovědi na tuto otázku. V úvodě jeho praví se doslovně: »Die Sicherstellung den in alle Lebensverhältnisse eingreifenden Holzbedürfnisse hat der Regierung stets die Verpflichtung auferlegt, für den besonderen Schutz des Eigentumes, der Erhaltung und der Pflege der Wälder und Holzpflanzungen durch eigene Gesetze und Vorschriften Sorge zu tragen, welche in den einzelnen für die verschiedenen Teile unseres Reiches erlassenen Waldordnungen aufgenommen sind«. Po té následují speciální ustanovení lesního zákona o hospodaření v lesích. Zde se tedy přímo hned v úvodě zákona lesního označuje jako povinnost vlády, aby se starala o zvláštní ochranu lesního vlastnictví, udržení lesů a péči o ně. Skutečně pak dále obsahuje lesní zákon celou řadu předpisů, kterýmiž jsou vázáni všichni majitelé lesů při lesním hospodaření. Předpisy tyto vycházejí z veřejného zájmu, jenž sice tam, kde běží o prospěch majetkový, z lesního hospodářství vyplývající, splývá se zájmem soukromým, avšak tam vystupuje do popředí, kde obsahuje zákon ustanovení rázu policejního (§ 52—58 lesn. zák.). Tato ustanovení vydávají nejlepší svědectví o tom, že osoby obstarávající obecní lesní hospodářství, obstarávají záležitosti vlády. Leč i jiná úvaha vede k důsledku, že obecní úředník při správě obecního lesa obstarává záležitosti vlády. Náleží sice správa obecního jmění do samostatného oboru obecní působnosti, to však nikterak nevylučuje obstarávání záležitostí vlády. Správa obecního jmění dotýká se jak zájmu státu, tak i zájmu velkého a neurčitého počtu občanů, v té které obci bydlících, ježto má význam na druhé straně pro břemena, která se obci, a tedy jejím občanům ukládají. Veřejný zájem na tomto hospodářství projevuje se dozorem nad ním a poskytuje mimo to obci práva, která se u soukromníků nevyskytují. Jest proto správa obecního jmění stejného rázu jako veškerá její působnost v přeneseném oboru její činnosti, kdež veřejný zájem jest na první pohled docela jasný. Zde i tam jsou vše-

obecně závazná ustanovení, kterým se musí občané, v té které obci bydlicí, podrobiti. I když tedy obec samostatně spravuje obecní jmění, přece úkony obecních orgánů v této příčině nemohou býti na roveň stavěny úkonům práva soukromého, nýbrž jsou vykonáváním veřejnoprávních oprávnění, vykonáváním vrchnostenské moci a vztahují se na předmět, který náleží k záležitostem vládním. Běží tedy již jen o to, zda Josef B. jednal z příkazu veřejného. Při zřízeních obecních nestojí proti sobě dva rovnocenné subjekty smluvní, nýbrž do popředí vystupuje veřejnoprávní povaha obce a odpovídající tomu zvláště slíbené úřední povinnosti obecních zřízenců. Tímto vztahem jest charakterisován poměr obecního zřízence neb úředníka k obci, a obecní zřízenec neb úředník není proto pouhým soukromým smluvním zřízencem neb úředníkem obce, nýbrž součástí veřejnoprávní organizace obce a výkonným orgánem jejích vrchnostenských práv, tedy úředníkem, který z veřejného příkazu nepřímého obstarává záležitosti vlády. I svědek Josef B. obstarával tedy úkoly vlády, když jako lesní města K. vedl dozor nad lesy tohoto města a konal, čeho jinak bylo zapotřebí k účelné správě těchto lesů a k tomu, aby nebraly újmy bezprávnými činy škůdců. Městský lesní Josef B. byl tudíž úředníkem ve smyslu §§ 101 a 311 tr. zák. K jeho úředním povinnostem náleželo zejména též, aby bránil jakémukoliv poškození lesů a oznámil osoby, o nichž zjistil, že lesní majetek poškodily, jednak městskému úřadu (obecnímu představenstvu) za účelem domáhání se náhrady, jednak úřadu, ku stíhání škůdců povolanému, za účelem jich případného potrestání. Namítá-li nyní zmateční stížnost, že Josef B. nemohl býti sváděn k porušení úřední povinnosti, nemá pravdu. Podle §§ 52—58 lesn. zák. jest lesní povinen, zakročiti proti lesnímu pychu, a jest to jeho úřední povinností, která měla býti právě činem obžalovaného porušena. Poukazuje-li zmateční stížnost na § 86 tr. ř., že učiniti trestní oznámení jest právem, nikoliv však povinností, přehlíží nejen zvláštní ustanovení lesního zákona o trestání lesního pychu, nýbrž i speciální ustanovení § 84 tr. ř., které mluví o povinnosti učiniti trestní oznámení u osob úředně k tomu povinných. Z toho, co dovozeno, plyne, že nelze označiti právně mylným, když nalézací soud — zjistiť, že stěžovatel nabízel cigarety městskému lesnímu Josefu B. ovi v úmyslu, aby ho přiměl, by neučinil oznámení o krádeži, stěžovatelem v městském lese spáchané — uznal, že sváděl darem úředníka k porušení úřední povinnosti.

Čís. 615.

Promlouvání o věcech politického života při úkonu náboženském zakládá samo o sobě skutkovou podstatu přečinu dle § 303 tr. zák. nové znění.

Zasáhnouti do volebního zápasu lze i nepřímým označením protivné strany.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1921, Kr II 375/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 16. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 303 tr. zák. a čl. I zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n.